

Warszawa, 15 października 1938 r.

URZĄD PATENTOWY

G 01 c 17/09

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 27138.

Kl. 42 c, 7/01.

Franz Winterer
(Wiedeń, Niemcy)
i Karl Stadler
(Wiedeń, Niemcy).

Busola orientacyjna.

Zgłoszono 17 lutego 1937 r.

Udzielono 24 sierpnia 1938 r.

Pierwszeństwo: 3 kwietnia 1936 r. (Austria).

Wynalazek niniejszy dotyczy busoli orientacyjnej, posiadającej obrotową osłonę igły magnetycznej, zaopatrzoną w dno wyposażone w oznaczenia kierunkowe i dające się ustawiać na mapie zgodnie z kierunkiem napisów na mapie.

Zasadniczą cechą wynalazku niniejszego jest to, że obrotowa osłona igły magnetycznej posiada przezroczyste dno, zaopatrzone w siatkę linii równoległych do kierunków zachód-wschód i północ-południe, zaznaczonych na podziałce pierścieniowej. Poza tym osłona busoli posiada pokrywę z lustrem, mogącą obracać się co najmniej o 240° i posiadającą otwór celowniczy oraz

narząd celowniczy w postaci nitki; końce igły magnetycznej znajdują się na wysokości pierścienia podziałkowego, na którym odczytuje się wyniki.

Na rysunku przedstawiono przykład wykonania busoli według wynalazku. Fig. 1 przedstawia widok z góry, fig. 2 — przekrój podłużny busoli według wynalazku, a fig. 3 — 5 wyjaśniają różne sposoby przeprowadzania pomiarów.

Osłona 1 igły magnetycznej posiada dno przezroczyste, zaopatrzone w siatkę liniową, służącą do właściwego ustawiania busoli. Pierścień podziałkowy 5 jest sztywno połączony z dnem przezroczystym w ten

sposób, że linia, zaznaczona na tym dnie i przebiegająca wzdłuż słów „napis na mapie”, również zaznaczonych na dnie, jest równoległa do kierunku zachód-wschód na pierścieniu podziałkowym 5. Pokrywa przezroczysta 6, zamykająca osłonę igły magnetycznej i zaopatrzona w znaki 7, spoczywa na pierścieniu 8 i jest przytrzymywana za pomocą pierścienia 5. Narząd 9 służy do unieruchomienia igły magnetycznej po zamknięciu pokrywy 15. Osłona 1 igły magnetycznej jest osadzona obrotowo w płycie 10, która posiada znak 11, sięgający aż do znaków podziałki na pierścieniu 5. Nagwintowane otwory 12 i 13, służące do osadzania busoli na statywie itd., zapewniają ustawienie busoli nieruchomo podczas pomiarów w terenie. Busola posiada pokrywę górną 15, zaopatrzoną wewnątrz w lustro 17 oraz w podłużny otwór celowniczy 18. Na przedłużeniu otworu 18 znajduje się nitka 19 lub cienka płytka, wchodząca w otwór muszki 20. Poza tym busola posiada pokrywę dolną 16, zaopatrzoną w wycięcie 21, w którym osadzony jest jęczyczek 22 z otworem celowniczym 23; jęczyczek 22 obraca się około tej samej osi co pokrywa 16. Celowanie skutecznia się albo za pomocą muszki 14, albo za pomocą otworu w jęczyczku 22.

Nastawianie busoli w celu określenia dowolnego kierunku na mapie skutecznia się w ten sposób, że krawędź 10a lub 10b płyty 10 busoli ustawia się zgodnie z danym kierunkiem, a linie siatki dna przezroczystego, skierowane wzdłuż linii zachód-wschód, ustawia się przez obracanie osłony busoli równoległe do napisu na mapie.

Poza tym busola jest wykonana w ten sposób, że nadaje się do pomiarów ze statywu lub z ręki. Fig. 3 wyjaśnia sposób przeprowadzenia pomiaru przy pomocy statywu przy pionowo ustawionej pokrywie 15 i tak samo ustawionym jęczyczku 22. Pomiar od-

bywa się przy pomocy otworu 23 i nitki 19. Fig. 4 wyjaśnia pomiar z ręki przy pomocy muszki 14 i otworu 18 przy skośnie ustawionej pokrywie 15, oraz pomiar poziomy przy pomocy muszki 14 i nitki 19. Fig. 5 wyjaśnia pomiar z ręki podczas marszu, przy czym igła magnetyczna jest obserwowana z góry. Pomiar w kierunku marszu skutecznia się przy pomocy lustra 17, otworu 18 i pokrywy 15, odchylonej skośnie ku dołowi. Kontrola trzymania busoli w położeniu poziomym odbywa się przy wszelkiego rodzaju pomiarach przez obserwowanie ustawienia się końców igły magnetycznej na wysokości pierścienia 5. W tym celu pokrywa przezroczysta 6 jest wypukła, aby umożliwić wahania igły magnetycznej 4 w kierunku pionowym.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Busola orientacyjna z obrotową osłoną igły magnetycznej, zaopatrzona w przezroczyste dno wyposażone w oznaczenia kierunków, znamieną tym, że oznaczenia kierunków są wykonane w postaci siatki linii, równoległych do kierunku zachód-wschód i północ-południe podziałki na pierścieniu (5).

2. Busola według zastrz. 1 z osłoną, zaopatrzoną w pokrywę obrotową, wyposażoną w lustro na wewnętrznej powierzchni pokrywy, znamieną tym, że pokrywa jest osadzona tak, że obraca się co najmniej o 240° oraz posiada otwór celowniczy (18), na którego przedłużeniu znajduje się nitka (19) lub pionowo ustawiona płytka, służąca do celowania.

Franz Winterer.
Karl Stadler.
Zastępca: Dr A. Bolland,
rzecznik patentowy.

